



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

SANCTI|| IOANNIS|| DAMASCENI OPERA,||

Johannes <Damascenus>

Parisiis, 1577

De amore & timore Dei: & quòd omne bonum superent. cap. iiii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71880)

plus habet difficultatis, quanto maius subiectum est, & zelus ardentior, & periculum grauius. Et qua tandem fiducia subnixi atque erecti metum hunc depellemus? mentis, an sermonis, an auditis? cum in tribus his periculum versetur. Nam & intellectu res diuinas percipere arduum est, & verbis explicare perdifficile, & purgatas aures nancisci maioris laboris & difficultatis.

Quid est, quamobrem quisquam laudabilem ascensum cupiari inuideat? Ac rursus, quis perinde grauis casus, atque elatione transfigi, nec huiusmodi ascensus humilitatem comperitam habere, quantumque adhuc à vero fastigio absit, qui mortales omnes sublimitate vincit? Præstat in rationibus ac disputationibus duce spiritu laborare, quam dum otium & tranquillitatem consectamur, promptè in impietatem ruere.

Nec ærem vniuersum quisquam inquam spirauit: nec Dei essentiam prorsus, aut mens concepit, aut vox complexa est.

Incerti. Aliud Theologiae genus ijs, quorum animus omni ex parte purgatus est, conuenit, hoc est maximè verum: aliud quod abiectionibus quadrat, illud nimirum, quod eorum animum ad pietatem & virtutè alligere potest, per mutuum commercium eos à vita ferina abstrahens.

Cyrilli. Quod tandem illud lumen est, quo tenebrosum hoc humanæ naturæ antrum in hac præsentè vita collustratur? An fortasse id sibi frustra cupiditas nostra intuenti proponit, quod percipi non potest? Quænam enim in nobis tanta orationis subtilitas est, ut eius, quod quaeritur, naturam peruestigare possit? Quisnam tantam nominum ac vocabulorum significationem comminisci queat, ut summi illius luminis notionem nobis, pro eo ac dignum est, afferat? Quoniam nomine id, quod immortale est, appellem? Quoniam modo id, quod forma vacat, ostendam? Quoniam pacto id oratione complectar, quod magnitudine, quantitate, qualitate ac figura caret, quod nec in loco nec in tempore inuenitur, quod ab omni circumscriptione, ac definitionis specie seinctum est: cuius opera vita est, atque omnium, quæ secundum bonum intelliguntur, procreatio? Verùm ne sermo noster incassum labore, dum ad ea, quæ comprehendendi nequeant, sese porrigit (neque enim fieri potest, ut hoc sub cognitionem cadat) curiosè ista inquirere desinamus, hoc tantum ex his, quæ à nobis quaesita sunt, utilitatis consecuti, quod per ea notionem quandam magnitudinis, omnem dicendi facultatem excedentis, animo & cogitatione nobis effinximus. Porro quò sublimius cognitione nostra bonum illud esse credimus, eò maiore luctu afficimur: quoniam nos quondam hoc bono, quod omnem comprehendendi vim superat, fruebamur.

Chrysof. Diuina natura captum omnem excedit, atque in cælum excurrit. A persequentibus capi non potest: ad eos autem, qui fide præditi sunt, appropinquat.

Didymi. Humanæ dictiones Dei essentiam interpretari nequeunt.

Nili. Interdum etiam de diuinis rebus differere conantur: ubi nec veritatem assequi possumus, & coniecturis vti periculosum est.

Philonis. Si Deum quaeris, ò mens, antequam ad quaerendum te compares, à te ipsa excede.

DE AMORE ET TIMORE DEI: ET QVOD omne bonum superent. CAP. IIII.

Gen. 22.



T clamauit angelus Domini ad Abraham de cælo, dicens, Abraham. Qui respondit: Adsum. Dixitque ei: Non extendas manum tuam super puerum, neque facias illi quicquam. Nunc cognoui quòd timeas Dominum, & non pepercisti vnigenito filio tuo propter me.

Deut. 10.

6.

Et nunc Israel, quid Dominus Deus petit à te, nisi ut timeas Deum tuum, & ambules in omnibus viis eius? Diliges Dominum Deum tuum ex tota mente tua, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis.

Pf. 24. 32.

33.

110.

Firmamentum est Dominus timentibus se. Timeat Dominum omnis terra. Ecce oculi Domini super metuentes eum. Immittet angelus Domini in circuitu timentium eum, & liberabit eos. Timete Dominum omnes sancti eius. Initium

A sapientiae, timor Domini. Beatus vir qui timet Dominum. Confige timore tuo 111. 118.
carnes meas, Domine. Beati omnes qui timet Dominum. Non enim fortitudine 127. 146.
equi voluntatem habebit, nec in tibijs viri beneplacitum erit ei &c. Dominus
dabit sapientiam: & viam timentium se custodiet.

• Timor Domini fons vitæ: vt declinet à ruina mortis. Timor Domini odit Pro. 14. 8.
peccatum. Timor Domini apponet dies: præsidium piorum timor Domini. 10.

Per timorem Domini declinat omnis à malis. Tuetur Dominus timentes se. 15. 3.

Time Dominum, & recede ab omni malo. Sanitas quippè erit vmbilico tuo, &
irrigatio ossibus tuis. In timore Domini fiducia fortitudinis. 14.

Finè loquendi pariter omnes audiamus. Deum time, & mandata eius obserua. Ecl. ult.

B Orietur vobis timentibus nomen meum sol iustitiæ: & in alis ipsius sanitas. Mal. 4.

Dominus in templo sancto suo: timeat à facie eius omnis terra.

Timor Domini gloria & gloriatio. Timor Domini delectabit cor, & dabit læ Ecl. 1.
titiam, & gaudium in longitudo dierum. Timenti Dominum bene erit, &
in diebus consummationis illius benedicetur. Plenitudo sapientiæ est time

re Deum. Corona sapientiæ timor Domini. Radix sapientiæ est timere Deum

& rami eius longæui. Sapientia & disciplina timor Domini. Ne sis incredibilis

timori Domini, & ne acceris ad eum corde duplici. Spiritus timentium Deum

viuet: spes enim illorum in salutè, & oculi Dei in diligentes se. Oculi Domini 34.
super timentes eum. Metuetes Dominum sustinet misericordiam eius, & non 2.

C defleat: ne cadatis. Qui timent Dominum, non erunt incredibiles verbis il-

lius: & qui diligunt illum, conseruabunt vias illius. Ibid.

Timenti Deum, non occurrent mala: sed in tentatione Deus conseruabit illum,

& liberabit à malis. Facultates & virtutes exaltant cor: & super hæc timor Do-

mini. Qui timet Dominum, dirigit amicos suos. In timore Domini sit tua 33.

gloriatio. Semen hominum honorabitur hoc, quod timet Dominum. Glo- 40.

ria diuitum & honoratorum & pauperum timor Dei est. Qui timetis Domi- 10.

num, credite ei: & non euacuabitur merces vestra. Qui timetis Dominum, spe- 20.

rate bona: & lætitiã sempiternam & misericordiam. Magnus est iudex, & po- 2.

tens est in honore: & non est maior eo qui timet Dominum. Omnis sapien- 10.

tia timor Domini. Nihil melius timore Domini: & nihil dulcius quàm respi- 19.

cere in mandatis Domini. Qui timet Dominum, nihil timebit. Timentis 23.

Dominum beata est anima. Qui timet Dominum, accipiet disciplinam. Qui 34.

timet Dominum, inuenient iudiciũ, & iustificationes: vt lux fulgebunt. Non est 32.

in timore Domini imminutio. Timor Domini sicut paradysus benedictionis. 40.

Nolite timere eos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere: Mat. 10.

sed eum timete, qui potest corpus & animam perdere in gehennam.

Sicut dilexit me pater, & ego dilexi vos. Manete in dilectione mea. Si manda- Ioan. 15.

ta mea seraueritis, manebitis in dilectione mea: sicut & ego mandata patris mei

seruaui, & maneo in ipsius dilectione.

E Aperiens Petrus os suum, dixit: In veritate comperi, quòd non est persona- Act. 10.

rum acceptor Deus: sed in omni gente, qui timet eum, & facit iustitiã, acce-

ptus est illi.

Scimus quia diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum. Rom. 8.

Si quis Deum amat, hic cognitus est ab eo. 1. Cor. 8.

*Domini timor, animi expiatio est, iuxta id quod precibus à Deo contendebat Propheta. Basil. ad
his verbis vtens, Confige timore tuo carnes meas Domine: tanquam videlicet hac ratione Virgin.
improba omnis & flagitiosa actio profugiat, vbi timor sedem constituentem habet: quippe laps.
cùm corporis membra ob eam causam ad turpia flagitia moueri nequeant, qui a timore, tan-
quam clavis quibusdam, confixi sint. Quemadmodum enim qui corpus clavis transfixum
habet, in eiusmodi cruciatu versatur, vt nihil efficere queat: sic qui Dei timore constri-*

Etus tenetur, non oculo, ad ea quæ minimè opus est, uti, non manus ad interdictas actiones
 mæquere, nec denique quicquam, vel paruum, vel magnum, præter quam conueniat, moliri
 atque efficere potest, suppliciosam videlicet eorum, quæ Deus comminatus est, non secus ac
 cruciatu quodam transfixus.

In regul.
 consistit.

Charitas erga Deum, tanquam necessarium debitum, à nobis exposcitur: quæ quidem ani-
 mam vacuum habere, malorum omnium grauissimum censeri debet. Quæ quidem alienum at-
 que auersum à Deo esse, ipsis quoque cruciatibus, qui impios in gehenna maneat, acerbis
 intolerabilisque est ei, qui hoc supplicio afficitur: quemadmodum etiam oculo lumine orba-
 ri, etiam si alioqui nullus dolor accedat.

Timor Domini innumeras animæ virtutes superat.

Charitas erga Deum in hoc sita est, ut animus quotidie supra vires se extendat.

Quemadmodum bos & asinus ex eo beneficio, quod ab alente suscipiunt, amorem erga
 eum sponte concipiunt: eodem modo nos quoque, si non stupido atque ingrato animo beneficia
 suscipiamus, qui fieri possit, ut tot ac tantorum beneficiorum authorem Deum non amemus:
 huiusmodi nimirum benevolentia naturali quodam, ut ita dicam, instinctu, ac citra doctri-
 nam ullam in anima sana oriēte?

Sapientia origo timor Domini est, ac tanquæ prima quedam incunabula. Sapientia autem
 timorem superas, atque ad æthorem assurgens, Dei amicos & filios seruatorum loco nos efficit.

Bonum est, & aliquid sperare secedere, ut olim Moses, ac postea Hieremias: & propterea
 atque impigre ad vocatam accurrere, ut de Aarone & Esaiâ proditum est: dummodo verum-
 que pie fiat: alterum nempe ob propriam imbecillitatem, alterum ob vocantis potentiam.

Chrysost.
 simile.

Non tantam facultatem sermo habet, quantam timor. Quid gehenna atrocius? At nihil
 eius timore conducibilius. Etenim gehennæ metus regni cælestis coronâ nobis affert. Quem-
 admodum enim in militis semper armati domo non prædo, non fur, non quispiam alius ex his
 qui eiusmodi facinora agrediuntur, propius apparere audeat: sic timore animas obtinente,
 nullus turpis affectus facile ad nos accedit, verum omnes se proripiunt, ac fugam cape-
 runt, timoris nimirum potentia, ac velut tyrannide fusi ac profligati. Nec verò hoc solum lucr-
 ex timore percipimus, sed aliud quoque præterea, & quidem hoc longè maius ac præstātius.
 Non enim tantummodo vitiosos nostros affectus propulsat: sed etiâ virtutibus omnibus fa-
 cilem ad nos aditum aperit. Neque enim quicquam perinde, tū peccata delet, tum virtutem
 auget, ac florētem reddit, ut perpetua timoris natura. Ob idque fieri nequit, ut is, cui metus
 minimè familiaris est, rectè atque ex virtute viuat, quemadmodum contra fieri non potest,
 ut qui in timore vitam traducit, à recto aberrat.

Timor nihil aliud est, quàm murus & presidium, ac turris inexpugnabilis.

Clem.
 Alex.

Dei, qui passione vacat, timor ab omni passione ac perturbatione immunis est. Neque
 enim quisquæ Deum ipsum timet: sed ne Deo careat. Qui autem hoc timet, illud timet, ne
 in mala incidat. Qui porro hunc casum extimescit, ab interitu & perpeffionibus alien-
 num se esse cupit.

Didymi.

Fieri non potest, ut qui Dei timore præditus est, meticulosus sit: cum illud Scripturæ
 monumentis proditum sit, Præter eum ne quenquam alium metuas.

Qui Deum timet, omnia, ut diuinæ legi consentaneum est, agit.

Euagrii.

Deus terribilis esse dicitur: non quod pestifera belluæ, aut crudelis hominis terrorem ha-
 beat. Deus enim lux est, via, veritas & vita, &c. Quid igitur est, quamobrem lucem, aut

simile.

vitam, aut veritatem, aut resurrectionem perhorrescamus? Hoc igitur perinde est, ut si
 quis in sublimi quodam monte degat, atque ipsum metuere dicatur: non quod motem ipsum
 timeat, sed ne ab eo præceptum ruat. Ad eundem quippe modum nos quoque Deum metumus,
 illud videlicet metuentes, ne à luce, & vita, & veritate, & scientia excidamus.

DEO CONTRADICENDVM NON ESSE,
 nec cum eo expostulandum. CAPVT V.

Iniqui-